

MERKKIPÄIVIÄ

Jere Takalo 90 vuotta.

Vienan miehen pitkä tie

90 vuotta täytti 10.6.92 kauppias Jere Takalo Oulussa. Hän on syntynyt Pistojärvellä. Vanhemmat olivat Samppa ja Matleena Rotonen.

Jere Takalo on toiminut kauppa-alalla lähes koko ikänsä. Ura alkoi jo 8-vuotiaana poikasena kotona aitta-kaupassa, toimi rahtimiehenä, laukkurina ja aikanaan hänestä tuli Suomessa menestyvä liikemies.

Koulunkäynnin Jere aloitti Pistojärvellä (1. ja 2. luokka) ja jatkoi Kortesalmella Kuusamon puolella (3. ja 4. luokka). Sitten oli vuorossa vienalaisnuorten opinahjo Kuusamon kansanopisto 1920—21. Myöhemmin hän vielä täydensi tietojaan kirjanpito-kursseilla.

Heimosotien jälkeen Ouluun Jere tuli v. 1922 ja meni kysymään Ilikaisen suuresta tukkuliikkeestä tavaraluottoa. Vanha kauppias katseli tarkkaan ja kyseli, kuka nuori mies oikein oli. Jere kertoi olevansa Pistojärven Suvannosta vanhan Vasilin pojanpoika. Silloin kauppias vastasi: "Ei ole kattoa. Saat luottoa niin paljon kuin haluat!"

Oulusta Jere jatkoi matkaa Tyrnävälle suvun vanhoille kauppamaille. Ala-Turusen talon Laura-tytär oli leipomassa, kun sisään astui vieras mies, pikkutakissa selässään tavaraa täynnä oleva sotilasreppu, ja kysyi talon nimeä. Sen kuultuaan tulija virkkoi: "Hyvin neuvoi vanha Vasili!" Niin oli Jere tullut kotoaan saamiensa ohjeiden mukaan

suoraan sukunsa pääkortteeriin Tyrnävälle.

Ala-Turusen emäntä tykkäsi kovasti Jerestä, sanoi tämän olevan hänen kolmannen poikansa. Mikä oli tykätessä, kun Jere oli kohtelias ja höyly; kantoj risuja naisille polttopuuksi ja sai talon omatkin pojat niitä kantamaan.

Ala-Turusen talosta tuli Jerelle laukkukauppavuosien tukikohta; hänellä oli siellä yhteen aikaan valokuvauslaboratoriokin. V. 1928 hän perusti oman kangas-, jalkine- ja sekatarvakaupan Tyrnävälle. Liike menestyi hyvin ja toiminta laajeni aikaa myöten (rautaosasto v:sta 1950). Jeren kaupassa myytiin kaikkea mahdollista kahvinselvikkeestä Nuffeihin (Nuffield-traktori) saakka. Parhaimmillaan erilaisia nimikkeitä oli yli 3 000.

Sokeritoppat tunnettiin Tyrnävällä muunkin kuin painon mukaan. Niinpä 2 kg toppa oli köyhän toppa, 4 kg oli pikkurikkaan toppa, 6 kg melekosen talon toppa, ja 8 kg toppaa sanottiin ökytalon topaksi.

Viime sotien aikana Jere toimi Kiestingissä alue-esikunnan päällikkönä sekä samalla Vako Oy:n kauppohen tarkastajana Vienan alueella.

Aikaa kiireiseltä kauppiaalta riitti myös alan järjestötoimintaan: vähittäiskauppiaiden Oulun piiriliitto, yksityisyrittäjien Oulun aluejärjestö, Oulun seudun kauppiasyhdistys sekä siirtomaa- ja sekatarvakauppiaiden liitto. Lisäksi Takalo oli aktiivivuosinaan

mukana urheilu- ja nuorisoseuratyössä (Tyrnävän Tempaus) sekä kuului koulukoti Väinölään kannatusyhdistykseen 1936—41.

Jere Takalo lahjoitti Pohjois-Viena -seuralle arvokkaan "pesämunan"

Täyttäessään 90 vuotta kauppias Jere Takalo osoitti kauniilla tavalla, ettei hän ole unohtanut vienalaisia juuriaan. Hän lahjoitti merkkipäivänsä kunniaksi vastaperustetulle Pohjois-Viena -seuralle komean "pesämunan" eli sen pääoman, jonka tyrnäväläiset

Kauppatoimensa Jere Takalo lopetti v. 1972 palveltuaan tyrnäväläisiä puolen vuosisääntä.

olivat keränneet pidetylle kauppiaalleen ja luottomiehelleen. Rahasumman suuruus on 3 500 markkaa.

Seuran perustavassa kokouksessa Oulussa 24. p:nä kesäkuuta Jere Takalo kutsuttiin Pohjois-Viena -seuran ensimmäiseksi kunniajäseneksi.

Politiisessa elämässä ja sotainvalidien parissa pitkän päivätyön uurastanut maaherra Uki Voutilainen täytti 70 vuotta Mikkelissä 30.5.1992. Ukin polku Kontiolahdesta eduskuntaan ja sieltä savolaisten isännäksi Mikkelin läänin maaherraksi on mo-

nissa päivälehdissä askel askeleelta selostettu.

Yksi Ukin hyvä puoli on jäänyt mainitsematta. Hänellä oli naisten suhteen hyvä maku, hän tiesi mistä saa hyvän vaimon. Uki on Repolan vävy. KP.

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Talousneuvos Heikki Nuoranne kuoli kotonaan Jyväskylän maalaiskunnassa 21.7.1992.

Hän oli syntynyt 15.1.1906 Eurassa. Koulunkäyntinsä päätettyään hän omistautui puutavara-alalle. Suojärvellä vuonna 1930 Heikki Nuoranteesta tuli Torrasjoen Saha Oy:n metsäpäällikkö.

Hänet nimitettiin vuonna 1936 saman yhtiön Suojärven Sahojen isännöitsijäksi. Sodan jälkeen hän jatkoi Toras Oy:n Kuohun tehtaan toimintasuojatjana, kunnes jäi eläkkeelle vuonna 1974.

Työtehtävänsä ohella hän osallistui puualan ja yksityisyrittäjien järjestötoimintaan sekä rotarytyöhön. Hän toimi aktiivisesti kunnan sekä seurakunnan luottamustehtävissä Suojärven ajoista asti.

Heikki Nuoranne osallistui sekä talvi- että jatkosodan

rintamajoukkoihin. Hän oli Tammisunnuntaikillaan ja Vapaussoturien huoltosäätiön perustajajäsen.

Perustamalla Suo-Säätiön hän pyrki tallentamaan Suojärven ja suojärveläisten historiaa. Eläkepäivillä tuli historian tallentamisesta hänelle tärkeä tehtävä.

Kirjailija Maria Vaara kuoli 23.6.92 Oulussa. Hän oli syntynyt Kuhmoniemen 29.12.1931 ja juuriltaan viennankarjalainen. Isä oli opettaja, vakuutustarkastaja Viljo Vaara eli Vasili Dorofejeff Uhtualta ja äiti Anna Sergejef Kiiimasjärveltä.

Mainittakoon, että Vasili D. kuului Vienan Karjalaisten Liiton alkuvuosien kantaviin voimiin, toimi opettajana VKL:n kansankielisissä kiertokouluissa Uhtuan Alajär-

vellä ja Luusalmissa 1906—07.

Maria Vaara tuli ylioppilaaksi Käpylän yhteiskoulusta 1953 ja työskenteli 14 vuotta kansakoulunopettajana eri puolilla Kainuuta. Hänen ensimmäinen teoksensa Kissanmintun iltatee ilmestyi 1973 Pohjoisen kustantamana. Seuraavat kymmenen kirjaa kustansi Gummerus. 1976 Maria Vaara sai Kaarlenpöytäpalkinnon. Hänen viimeiseksi jäänyt kirjansa oli Tullintu (1982).

Toimitusjohtaja Juhana Tervamaa kuoli 4.5.92 Helsingissä. Hän oli syntynyt 7.4.1911 Nurmeksessa. Juhana oli juuriltaan vanhaa vienalaisista kauppauskua, Akonlahden Dobrineja.

Juhana toimi aina kauppa-alalla. Sotien jälkeen palveli Ville Mattinen Oy:ssä, mutta pian siirtyi yksityisyritykseksi ja perusti käsitteitä valmistavan Kumla Oy:n.

Mainittu liike jatkaa vieläkin kauppatoimintaa Juhanan pojan johtamana. Käsi-nevalmistuksesta on luovuttu ja erikoistuttu ulkomaankaupan harjoittamiseen.

Runon- ja perinteentaitaja Anni Kettunen o.s. Kalinin kuoli Uhtualla 14.7.92. Hän oli syntynyt Luusalmissa 20.9.1906. Monet tutkijat, mm. akateemikko Pertti Virtaranta ovat käyneet Annia haastattelemassa.

Poismennyttä jäi kaivaten muistelemaan suuri joukko heimolaisia Karjalassa sekä Suomessa.

Anni Kettunen.

Tunnustettuna valokuvausalan asiantuntijana mainetta saanut Ahti Pesonen kuoli 8.5.1992 syntymäkaupungissaan Helsingissä. Kuollessaan hän oli jo 76-vuotias, syntynyt 2.5.1916.

Ahti seurasi jatkuvasti karjalistoimintaa niin Suomessa

kuin Aunuksessakin, sillä hän oli Aunuksen vävy. Sodan aikana hän löysi siellä vaimonsa Klaudia Kaloisen, Nekkulan kunnan Jyrkilää lähellä ole-

Myyntipäällikkö, insinööri Matti Kaukonen kuoli Oulussa 26.5.92. Hän oli syntynyt Kuusamossa 2.8.1911, missä isä Iivo Kaukonen, tunnettu Karjalan asian harrastaja ja Vienan Karjalaisten Liiton perustajajäsen toimi kauppiaina.

Matti Kaukonen toimi ylioppilaaksi Oulun lyseosta 1930. Talvisotaan hän osallistui joukkueenjohtajana Kantaksen taisteluissa ja haavoittui sodan loppupäivinä Talissa. Jatkosodan vuosina hän

Lukiolainen Sammeli (Samppu) Pamilo menehtyi 15.6.92 auto-onnettomuudessa saamiinsa vammoihin USA:n Springfieldissä. Hän oli syntynyt Inarin Ivalossa 19.3.74. Koulunkäyntinsä hän aloitti Rovaniemellä ja jatkoi sitä Espoossa, viimeksi Pohjois-Tapiolan lukiossa. Kesällä 1991 hän matkusti vuodeksi amerikkalaiseen kouluun. Sai sen päätökseen ja valmistautui kotimatalle, kun auto-onnettomuus tapahtui. Näin kohtalo muutti Sampun suunnitelmat, kotimatka muuttui menoksi tuonilmaisiin.

Samppu oli hyvin pidetty nuorukainen. Seurallisena ja valoisa luonteena hän sai helposti ystäviä, viihtyi heidän parissaan ja osasi myös hoitaa ystävyyssuhteitaan, sen vahvistaa Sampun jättämä kirjepino.

Jo 12—13-vuotiaana hän aloitti puheensa tulevasta ammatistaan. "Minä pyrin liikealalle", hän sanoi, kun pyysi kaupallisia lehtiä luettavakseen. Tekipä hän yritysikin päästä liikealalle harjoitteluun, mutta ei päässyt, kun ikä oli alle 15 vuotta.

Monen aikuisen kohdalla sanotaan, että hänen peruseronsa koti, isänmaa ja uskonto olivat kunnossa. Nämä sanat sopivat myös Sampuun. Koti, perhe ja sukulaiset olivat hänellä kaikki kaikessa. Suomen asemasta hän on puhunut Amerikassa, sen vahvistavat ne kirjeet ja sikäläiset lehtikirjoitukset, joissa hänen esityksiään kiitetään. Myös uskontoasiat olivat hänellä järjestyksessä. Kolmena kesänä hän toimi Helsingin ortodoksisen seurakunnan kesäleireillä nuorten ohjaajana. Hän auttoi myös Olarin las-

vasta Varoilan kylästä.

Ahtia jäivät suremaan Klaudian lisäksi lapset perheineen. KP.

oli Itä-Karjalan SE:ssä toimistopäällikkönä sekä PM:n erikoistehtävissä. Sotilasarvoltaan hän oli luutnantti.

Sodan jälkeen hän siirtyi Ruotsiin, missä toimi metalliteollisuuden palveluksessa (mm. Elektrolux ja L.M. Eriksson) ja suoritti koneinsinöörin tutkinnon.

Palattuaan Suomeen Kaukonen toimi vuodesta 1954 Merikoski Oy:n myyntipäällikkönä. 1970-luvulla hän perusti oman yrityksen, kynttilätehtaan.

Sammeli Pamilo.

tenkerhoa ja toimi alttaripöytäkanakin kirkossa. Myös Amerikassa hän oli mukana seurakunnallisessa työssä, kun avusti sunnuntaisin talon isäntää lasten ohjaajana.

Ukkinsa mukana hän aloitti kyykkätoiminnan alle 10-vuotiaana. Pelasi kyykkää kesäpaikassa, osallistui Seura-saaren ja Boris Karpelan kilpailuihin. Kesäleirille hän vei kyykkävälineet ja perehdytti siellä nuoria karjalaiseen peliin.

Samppu haudattiin 4.7.1992. Siunauksen toimitti Sampulle hyvin läheinen nuorisopastori Heikki Huttunen. Sampun kesäleiristä avustivat niin sielunmesutilaisuuksissa kuin myös hautajaisissa.

"Tutkimattomia ovat Herran tiet!"

KP.

Heimolaisia etsitään

Uhtualainen Vladimir Shilov etsii heimolaisiaan. Hänen äitinsä oli Bogdanova (Rugojeva) Nina Nikolajevna, synt. 30.4.1910 Maarianhaminassa Suomessa. Ninan äiti oli Rugojeva Palaka Vasiljevna o.s. Marttinen (Malahvien Vasellein tytöt Kivijärvestä). Palakan mies oli Rugojev Nikolai Grigorjevits.

Vladimir pyytää ottamaan yhteyttä Vienan Viestin toimituksen kautta (osoite: Karjalan tasavalta, 186600 Kalevala, Leninink. 8, Vienan Viesti /Melentjev Viktor).

Tietääkö joku siellä Suomessa jotakin veljeksistä nimeltään Iivana ja Vasellei Ristiniemi, ent. Privalov. He olivat kotoisin Suopassalmen Ristiniemestä ja tulivat aikoinaan Suomeen. Näin on tätini Hekla saanut tietää. Isäni Jaakko Privalov, synt. 1906 lienee päässyt Suomeen 1937—38. Tästä en ole varma.

Näin kysyy Ilvinei Emilija Jakovlevits, jonka osoite on seuraava: 188 900 Viipuri, Leningradin alue, Voiton valtatie 5-4.

Seuraava kysely tulee Puodosista, mistä Grigori Soldatkin kirjoittaa näin: Etsin tietoja isäni veljistä ja heidän jälkeläisiään. Nimet ovat Soldatkin Semjon Feodorovits ja Soldatkin Aleksei Feodorovits. Molemmat ovat syntyneet Repolassa Saarenpään kylässä. He lähtivät Suomeen 1922 Antikaisen retken jälkeen.

Samaan aikaan suunnilleen muutti Suomeen myös äitini veli Pavlov Ivan Agafonovits, joka niinkään oli Saarenpäästä. Suomessa hänet toimitettiin työhön erään maanviljelijän luo. Kun Ivan sitten varttui, niin hän meni naimisiin isännän tyttären kera. Hän sai suomalaisen sukunimen.

Nytemmin hän on jo kuollut, mutta hänellä on kaksi poikaa. Heidät haluaisin löytää. Isäni puhui aina, että olisi mielenkiintoista saada tietää, millainen heidän, siis veljien, kohtalo oli ollut. Jos siis sedät eivät enää liene elossa, niin ovathan ainakin heidän lapsensa.

Osoitteeni on: Karjalan tasavalta, 186 150 Puodosi, Prizernaja katu 27 a, Soldatkin Grigori Mihailovits.

